

Jak napsat divadelní hru pro pokročilé

Divadelní hra zahrnuje drama a akci. Můžete pracovat pouze s postavami a jazykem. Pokud se chcete zařadit mezi Shakespeara, Ibsena nebo Arthura Millera, musíte vytvořit zajímavý příběh postavený na postavách. S trochou štěstí si budete moci svoji hru užít v hrané podobě na pódiu divadla.

Zdroj: <https://www.wikihow.cz/Jak-napsat-divadelní-hru>

1. ČÁST

1. Vypracujte si svůj příběh

Začněte s postavami. Divadelní hry jsou příběhy, které stojí na postavách. Protože jde v podstatě jen o rozhovory mez postavami, musíte postavy napsat tak, aby byly důvěryhodné. V těch nejlepších hrách jsou důležité i vnitřní vztahy a napětí mezi postavami. Je tedy důležité, aby postavy měly vlastní problémy, které se projeví v jejich chování.

- *Co vaše postavy chtějí? Co jim brání v tom, aby toho dosáhly? Co jim stojí v cestě?*
- *Můžete se zamyslet například nad zajímavými profesemi. Jaká profese je podle vás nejtěžší? Jaká profese vás vždy zajímala? Jaký člověk je například dětský lékař? Jak se stane, že člověk skončí u takové práce?*
- *Nemusíte se příliš zabývat jménem nebo fyzickým popisem své postavy. Když napíšete, že se vaše postava jmenuje Petr, je 180 cm vysoká a má vypracované svaly, divákům to nic neřekne. Držte se zajímavějších věcí. Můžete napsat, že má postava velkou jizvu na obočí, protože ji pokousal pes, nebo že například nikdy nenosí kalhoty. Díky tomu o postavě řeknete nové informace.*

2. Zamyslete se nad prostředím.

Prostředí hry je důležité, protože divákům řekne, kdy a kde se příběh odehrává. Je důležité zasadit postavy do zajímavého a napínavého prostředí. Je také dobré zkombinovat postavy s prostředím a zapracovat tak na jejich charakteru. Někdy díky prostředí můžete i zjistit, jak bude příběh pokračovat. Pokud vás zajímá dětský lékař, zkuste ho zasadit například do Paříže ve Francii. Jak se stane, že se člověk stane dětským lékařem? Jak se do Paříže dostal?

- Při popisu prostředí buďte co nejkonkrétnější. „Současnost“ není tak zajímavá, jako „Dětská ordinace doktora Wilsona v 15.00 jednoho slunného letního pátku.“ Čím konkrétnější budete, tím pevnější základ budete mít.
- Zamyslete se nad tím, co mohou do příběhu přinést další postavy. Kdo pracuje u lékaře na recepci? Pokud jde o rodinný podnik, může to být například dcera lékaře. Kdo přijde v pátek do ordinace a s jakým problémem?

3. Zamyslete se nad vnitřním příběhem.

„Vnitřní“ příběh představuje psychologické konflikty mezi postavami. Většinou je v příběhu skrytý, ale je důležité na něj při psaní myslet. Vnitřní příběh provede postavy jejich rozhodnutími a činy. Čím konkrétnější vnitřní příběh budete mít, tím snáze se vám bude psát. Nakonec postavy budou jednat samy za sebe.

- Možná chtěl být dětský lékař například chirurgem, ale neměl na to dost silný žaludek. Možná tento obor byl jediný, při jehož studiu se mohl věnovat večírkům a nemusel chodit brzy ráno do školy. Možná je tento dětský lékař v hloubi duše velmi nešťastný a chtěl by se z Paříže odstěhovat.

4. Sladte vnitřní příběh s vnějším příběhem.

Špatné zápletky se soustředí na minulost a dobré zápletky zase na přítomnost. Nebylo by zajímavé mít divadelní hru, ve které by dětský lékař stále dokola mluvil o tom, že by raději dělal něco jiného a nakonec se zabil tím, že vypije lék na kašel. Měli byste pro své postavy tvořit zajímavé a dramatické situace, aby se v průběhu příběhu trochu měnily.

- *Pokud je pátek odpoledne, můžete například napsat, že se na večeri k našemu dětskému lékaři chystají jeho rodiče. Jsou Velikonoce. Chodí vůbec lékař do kostela? Měl čas si doma uklidit před příjezdem rodičů? Bude se ho jeho otec opět vyptávat na jeho zdravotní problémy? Co se stane dál?*

5. Nezapomínejte na omezení divadelního pódia /momentálně vašeho obýváku.

Uvědomte si, že nepíšete scénář k filmu. Divadelní hra je v podstatě jen soubor rozhovorů mez postavami. Musíte se zaměřit na napětí mezi nimi, na využití jazyka a vyvíjet postavy tak, aby byly důvěryhodné. Divadlo opravdu není vhodné pro bitky se zbraněmi a honičky v autech.

- *Můžete se také vymknout tradičními dramatu a psát téměř nemožné scény. Pokud nemáte žádné plány ohledně scén, berte divadelní hru jen jako jinou verzi básně. Bertold Brecht, Samuel Beckett nebo Antonín Artaud byli inovátoři experimentálních avantgardních her, kteří často zahrnovali do hry diváky, nebo využívaly další absurdní či surrealistické prvky.*

2. ČÁST

1. Napište první verzi hry.

Napište si první verzi své hry. I když přesně víte, jak chcete svoji hru pojmenovat, přesto se vám může stát, že překvapíte sami sebe. Možná budete mít ten nejlepší nápad na světě, ale i tak si ho budete muset napsat a počkat si, jestli sami sebe něčím nepřekvapíte.

- *V první verzi hry si nemusíte dělat starosti se správným formátováním. Pouze si napište vše, co jste vymysleli. Pište tak dlouho, dokud nebudete mít začátek, střed a konec své hry.*

- *Možná se vám stane, že se v průběhu psaní objeví nová postava, která celý příběh změní. Nebraňte se tomu.*

2. Snažte se napsat co nejméně rozsáhlou hru.

Divadelní hra je v podstatě jen malý úlomek života, nejde o kompletní biografii postav. Je sice lákavé psát o budoucnosti, nechat dětského lékaře, aby se své práce vzdal a odjel do Los Angeles stát se úspěšným hercem, ale divadelní hry nejsou pro tak podstatné změny charakteru vhodné.

- *Hra může skončit nějakým jednoduchým rozhodnutím, nebo například konfrontací postavy s něčím, čemu ještě nikdy nemusela čelit. Pokud chcete hru zakončit tím, že postava zabije sebe nebo někoho jiného, měli byste svůj konec ještě přehodnotit.*

3. Dívejte se stále dopředu.

U první verze hry pravděpodobně napíšete spoustu scén, které nakonec nikam nepovedou. To vůbec nevádí. Někdy musíte s postavou překonat dlouhé nudné chvíle, abyste našli něco, co vám poskytne nový pohled na celý příběh. Znamená to, že píšete dobře, ale nemusí to nutně znamenat, že jsou tyto nudné pasáže pro hru důležité.

- *Vyhýbejte se všem scénám, ve kterých je postava o samotě. Když jediná postava na scéně stojí v koupelně a dívá se do zrcadla, příběh to nikam dál neposune.*

- *Vyhýbejte se přílišným preambulím. Pokud mají přijet rodiče naší hlavní postavy, neměli byste to protahovat na dvacet stran. Měli by přijet co nejdříve, abyste měli s čím pracovat.*

4. Najděte si hlasy postav.

Postavy ve hře se budou odlišovat pouze svým jazykem. Je velmi důležité, jak budou mluvit (možná dokonce stejně důležité jako to, co budou říkat).

- *Když se dcera hlavní postavy zeptá: „Co se děje?“ způsob, jakým jí hlavní postava odpoví, divákům poskytne představu o tom, jak si mají konflikt vykládat. Hlavní postava může například protočit oči a říct: „Všechno!“ a přitom vyhodit do vzduchu štos papírů, aby se její dcera rozesmála. Diváci ale i přesto budou vědět, že se děje něco špatného. Můžete také celou situaci otočit tak, aby hlavní postava odpověděla: „Nic, vrať se zpět k práci!“*
- *Nedovolte, aby vaše postavy vykřičely své osobní problémy nahlas. Postavy by nikdy neměly říkat nic jako: „Jsem smutná, protože mě moje kamarádka opustila!“ Měly by si svá tajemství nechávat pro sebe. Napište hru tak, aby za ně mluvily jejich činy a nenuťte je vysvětlovat divákům úplně vše.*

5. Upravte svoji první verzi.

Jaké je první pravidlo autorů her? „Zabijte své miláčky.“ Musíte ke své práci přistupovat kriticky, abyste z původních chaotických verzí dokázali udělat zajímavé a realistické drama. Zbavte se scén, které jsou zbytečné, zbavte se postav, které příběhu nic nedávají a snažte se napsat hru co nejstručněji.

- *Projděte si svoji první verzi a označte si všechny pasáže, které zpomalují její průběh, a podtrhněte si pasáže, které ji posouvají dopředu. Potom se zbavte všeho, co jste si označili. Když to bude 90% všeho, co jste napsali, nemusíte z toho být nešťastní. Dopište hru tak, aby byla zajímavá a smysluplná.*

6. Napište tolik verzí, kolik bude potřeba.

Neexistuje žádný počet zkušebních verzí hry. Pokračujte tak dlouho, dokud nebudete spokojeni a dokud nebudete mít příběh před sebou tak, jak ho chcete mít.

- *Každou verzi si ukládejte, abyste mohli riskovat a v případě potřeby se vracet ke starším verzím. Soubory textových editorů jsou malé, využijte toho.*

3. ČÁST

1. Formátování hry

Rozdělte si svůj příběh do scén a dějství. Dějství je v podstatě „minihra“ sama o sobě a skládá se z několika scén. Průměrná hra obsahuje 3-5 dějství. Obecně by měla mít každá scéna určitý počet postav. Když se objeví nová postava, nebo nějaká postava odchází, znamená to, že se přechází k další scéně.

- *U dějství to není tak snadné. Například v případě našeho příkladu může první dějství skončit příjezdem rodičů lékaře a představením hlavního konfliktu. Druhé dějství může obsahovat rozvinutí tohoto konfliktu včetně scén, ve kterých se rodiče hádají s dcerou lékaře, velikonoční večere a návštěvy kostela. V třetím dějství se může dcera s lékařem usmířit.*
- *Čím zkušenější budete, tím více budete při psaní her myslet na jednotlivé scény a dějství. Ze začátku si s tím nemusíte dělat starosti. Formát není tak důležitý, jako napsat dobře celý příběh.*

2. Uvedte také poznámky ohledně scény.

Každá scéna by měla začínat úvodem, ve kterém stručně popíšete, co se na ní nachází. Může to být složité, ale také velmi jednoduché. Díky tomu budete mít šanci ovlivnit, jak bude výsledná hra nakonec vypadat. Pokud je důležité, aby v prvním dějství byla na zdi pověšená puška, napište to.

- *Napište také poznámky ohledně dialogu. Herci si budou dialog upravovat podle sebe, ale je dobré zahrnout do poznámek alespoň ty nejdůležitější věci a pohyby. Například polibek je důležitý, ale nemusíte to přehánět. Nemusíte popisovat každý pohyb každé postavy, protože herci budou tyto pokyny pravděpodobně stejně ignorovat.*

3. Označte dialog každé z postav.

Ve hře se dialog značí jménem postavy psaným velkými písmeny a odsazeným. Někteří autoři dialog zarovnávají doprostřed stránky, ale to je na vás. Nemusíte používat žádné uvozovky – pouze oddělte proslovy jmény postav.

4. Napište předmluvu.

Napište prology, seznam postav a krátký popis a poznámky o tom, jak by měla být rozestavena scéna. Pokud chcete hru posílat do různých soutěží, připište také krátkou osnovu.

TIPY

- Nevymýšlejte si postavy dříve, než příběh. Během psaní budete sami přicházet na to, co vaše postavy potřebují, a budete vědět, co by měly dělat.
- Mezi scénami a dějstvími nechejte dost času na to, aby se mohla scéna změnit a herci převléknout.
- Se jmény si nedělejte starosti. Později je budete moci změnit.
- Pokud nepíšete komedii, dávejte si pozor na legrační věci. Lidé se snadno nechají urazit hrami, které nejsou brány jako komedie. Když budete psát komedii, budete toho moci napsat mnohem více. Neměli byste ale ani tak psát nic urážlivého (žádné rasistické ani sexistické vtípky, žádná sprostá slova ve hrách pro děti, vtípky o víře velmi opatrně – spousta lidí je bere vážně).
- Můžete psát i momenty, ve kterých se dané postavy objeví na scéně. Používá se to hlavně u muzikálů.

wikiHow